

Zpráva o činnosti

Městské knihovny v Č. Krumlově

2013

1. Hlavní úkoly na rok 2014

- Zpracovat 2 projekty do ministerského programu Knihovna 21. století (11. ročník Výtvarné a literární soutěže pro děti a Budování fondu zvukových knih pro handicapované občany) a projekt do programu VISK 3 (nová verze on line katalogu 2.0 – CARMEN), zpracovat závěrečné vyúčtování dotací za rok 2013
- Zapojit se do dalšího (4.) ročníku výtvarné soutěže, kterou vyhlašují Lesy ČR ve spolupráci s Jihočeskou vědeckou knihovnou v Č. Budějovicích; úspěšně se českokrumlovská knihovna zúčastnila již předchozích ročníků
- Pokračovat v projektu Cesta do knihovny pro 1. ročníky základních škol
- Podílet se na akcích města
- Účastnit se celorepublikově vyhlášených akcí knihoven (např. „Březen – měsíc čtenářů“, Týden knihoven 2014, významná výročí apod.)
- Účastnit se vzdělávacích a jiných důležitých knihovnických akcí

1. 1. Číselné ukazatele	2013	2012
Registrovaní čtenáři celkem	2.478	2.750
- z toho do 15 let	561	555
Návštěvníci knihovny	47.516	49.023
Výpůjčky celkem	120.315	125.686
- z toho naučná literatura dospělým	22.384	25.164
krásná literatura dospělým	66.543	69.711
naučná literatura dětem	1.847	1.837
krásná literatura dětem	10.595	10.245
ostatní dokumenty (zvukové knihy)	1.307	1.326
Výpůjčky periodik	17.623	17.392
Vzdělávací a kulturní akce	148	161
Počet uživatelů internetu	1.429	1.203
- z toho do 15 let	133	128

	2013	2012
Kopírování pro uživatele knihovny	534	630
Tisky z internetu pro uživatele knihovny	1.022	1.357
Počet virtuálních návštěv	55.374	42.398

Uvedené číselné ukazatele zahrnují činnost celé městské knihovny, tzn., že jsou započítány statistické údaje centrální knihovny v Horní ulici, poboček Plešivec a Mír a některé výsledky činnosti oddělení regionálních služeb.

Celkový počet čtenářů je oproti loňskému stavu výrazně nižší. Statisticky se nižší stav projevil už v pololetí k 30. 6., ale vzhledem k tomu, že registrace čtenářů probíhají celoročně – vždy na 365 dní (ne tak jako kdysi na kalendářní rok), nepovažovali jsme vznikající rozdíl za znepokojivý. Při stahování celkových dat (z počítačové databáze) k 31. 12. 2013 nás však počet čtenářů přece jen zaskočil. Velký rozdíl ve čtenářích byl zjištěn hlavně v oddělení dospělých čtenářů; porovnáváním měsíčních statistik bylo zjištěno, že do knihovny se skutečně průběžně přichází registrovat méně čtenářů, než tomu bylo v roce 2012. A nižší počet čtenářů ovlivňuje – snižuje – samozřejmě počet výpůjček.

Statistiku čtenářů navíc zkomplikovala změna nastavení v počítačovém programu, kterou jsme při „pátrání“ odhalili. Už v závěru roku 2012 dodavatel programového upgrade (firma LANius Tábor) provedl změnu v nastavení registrací, kterým „vypadly“ ze seznamu registrovaných uživatelů knihovny, kterým jsou v rámci meziknihovní výpůjční služby tyto služby poskytovány. V minulých letech tyto žádající knihovny byly součástí databáze čtenářů, v roce 2013 je systém do této databáze nezahrnul. (Od nového roku 2014 je nastaveno vykazování čtenářů opět „postaru“ – knihovny budou započítávány – ale statistiku za rok 2012 už systém zpětně neumí změnit).

V roce 2013 obdržela naše knihovna celkem 1.027 požadavků z jiných knihoven, z toho 994 požadavků bylo kladně vyřízeno.

Počet dětských čtenářů se oproti roku 2012 příliš nezměnil; je dokonce evidován mírný nárůst výpůjček literatury dětem. Nadále pokračuje dobrá spolupráce se školami (zájem škol o besedy, lekce informatiky a další různé programy narůstá), pořádáme již tradiční akci Cesta do knihovny, díky které registrujeme každoročně prvňáčky jako začínající čtenáře. A aby děti neztratily kontakt s knihovnou, nabízí pracovnice dětského oddělení nově programy i pro druháky. I tato nabídka byla školami využita.

Překvapivě se po několika letech poklesu zvýšil počet uživatelů internetu; přicházejí hlavně dospělí uživatelé.

Fyzická návštěvnost byla v roce 2013 – v souvislosti s počtem registrovaných čtenářů – nižší a úbytek se logicky projevil v počtu výpůjček. K poklesu fyzické návštěvnosti přispívá také vzrůstající počet uživatelů, kteří využívají možnosti prodloužit si výpůjčku po internetu z domova (v roce 2013 to bylo 2.648 případů).

Knihovna udržuje v aktuálnosti své www stránky, na kterých podává základní informace o provozu, a také o akcích, které jsou průběžně připravovány pro veřejnost.

Bylo zaznamenáno 10.358 čtenářského hledání v katalogu on line (tzn. z prostředí mimo knihovnu).

Návštěvnost www stránek knihovny narostla oproti loňsku o cca 13.000 návštěv!

Ve fotogalerii jsou průběžně ukládány „momentky“ z uskutečněných akcí.

2. Péče o knihovní fond

2.1 Doplnování KF

Přírůstek KF za rok 2013 celkem.....	3.972 knih. jednotek
z toho doplňovací odd. (hrazeno Jč krajem, příp. dary).....	1.667 knih. jednotek
Úbytek KF v roce 2013	2.910 knih. jednotek
z toho doplňovací odd.	613 knih. jednotek

Knihovní fond obsahoval k 31. 12. 2013 celkem 120.025 knihovních jednotek; z toho 38.104 knihovních jednotek obsahoval tzv. výměnný fond regionálního oddělení.

Na nákup knihovního fondu (knihy, časopisy, zvukové knihy, licence služby FULSOFT) byla využita celkem částka ve výši 584.639 Kč, z toho bylo 206.238 Kč na nákup knihovního fondu doplňovacího oddělení (hrazeno z dotace Jihočeského kraje na výkon regionálních funkcí).

Způsob nákupu knihovna nezměnila; nákup KF je prováděn nadále převážně prostřednictvím dealerů velkých společností a internetových obchodů s možností získat výhodné rabaty. Jen malá část nových knih je nakupována v běžných obchodech (jedná se o tituly, které se v obchodní internetové síti neobjevily), 819 knihovních jednotek (kromě knih a brožur jsou to i CD nosiče) knihovna získala darem a to jednak od čtenářů, dále od různých institucí, dalších 64 svazků knih bylo získáno za 0,- Kč (celkem ve výši 20.415,- Kč) z dotačního programu MKČR Česká knihovna, v některých případech publikace věnovali knihovně sami autoři.

Vzhledem k tomu, že knihovna buduje teprve několik let v prostoru studovny také fond publikací tematicky zaměřených na UNESCO, jsou pro tento účel nakupovány jednak nové publikace, ale i publikace starší – v antikvariátech.

2.2 Zpracování KF

Ani při zpracování knihovního fondu nedošlo k žádným významnějším změnám; nadále probíhá prostřednictvím integrovaného knihovnického programu Clavius, který zohledňuje požadované oborové standardy.

Pracovnice oddělení zpracování knihovního fondu krumlovské knihovny pokračují ve spolupráci se souborným katalogem naučné literatury SKAT a Národní knihovnou ČR při tvorbě národních autorit a podílejí se na tvorbě republikového souborného katalogu CASLIN.

Do fondu zvukových knih ve studovně (pro handicapované uživatele) přibylo v roce 2013 celkem 80 nových titulů (tento přírůstek fondu zvukových knih byl z poloviny financován z dotace, kterou poskytlo MKČR v programu K 21 ve výši 6.000 Kč).

Půjčování je umožněno skutečně pouze handicapovaným uživatelům (mají výjimku v autorském zákoně). Registrováno je 35 uživatelů, kteří si během roku 2013 vypůjčili celkem 1.307 titulů zvukových knih všech možných žánrů.

Pracovnice studovny pokračuje v budování databáze tzv. analytických záznamů (je zpracováván hlavně regionální tisk a ukládány jsou záznamy týkající se města Český Krumlov a vůbec celého českokrumlovského regionu). Narůstající databáze těchto záznamů a uložené kopie článků jsou výborným zdrojem informací o našem městě a Českokrumlovsku, a to hlavně z hlediska událostí a významnějších osobností.

Tyto záznamy o článcích jsou od roku 2008 díky speciálnímu programu dostupné uživatelům nejen ve studovně, ale už i prostřednictvím Internetu nejširší veřejnosti na stránkách knihovny www.knih-ck.cz (on line katalog knihovny).

2.3. Aktualizace KF

Aktualizace knihovního fondu je prováděna průběžně.

Úbytek KF k 31. 12. 2013 činil celkem 2.910 knihovních jednotek. Velká část tohoto počtu jsou knihy opotřebované a zastaralé, započítány jsou také ztráty čtenářů, za něž knihovna přijala náhradu podle platného Knihovního řádu.

S vyřazenými knihami bylo naloženo podle platných předpisů. Seznamy vyřazených publikací byly vystaveny pro zájemce – jiné knihovny – na internetu; požadované knihy byly knihovnám rozeslány za úhradu poštovních poplatků.

3. Služby čtenářům

K žádnému neplánovanému omezení činnosti knihovny v roce 2013 nedošlo.

Provozní doba knihovny je přizpůsobena platným republikovým standardům; činí 40 hodin týdně v oddělení pro dospělé čtenáře.

Prostřednictvím MVS bylo poskytnuto našim čtenářům celkem 238 knih z jiných knihoven v republice (zpravidla jde o naučnou literaturu pro studijní účely).

Z fondu českokrumlovské knihovny bylo požadováno 1.027 knih, z toho skutečně poskytnuto jiným knihovnám v republice bylo 994 svazků.

K 31. 12. 2013 je registrovaným čtenářům v Městské knihovně v Horní a na pobočkách Mír a Plešivec k dispozici celkem 10 počítačů; všechny jsou připojeny k Internetu, 2 slouží výhradně jen jako on line katalogy v oddělení dospělých čtenářů.

Přístupu k Internetu využilo celkem 1.429 čtenářů. Služby psaní v textovém editoru nebylo využito vůbec. S potěšením přijali uživatelé studovny možnost wi fi připojení.

Pro čtenáře knihovny bylo pořízeno v rámci kopírovací služby za poplatek ve studovně celkem 534 kopií z materiálů knihovny, dále 1.022 placených tisků (černobílých i barevných) z používaných tiskáren u počítačů. Dili je zasíláno pravidelné roční hlášení o těchto kopiích a je placen poplatek za autorská práva.

V MěK (včetně poboček) bylo k dispozici (pro prezenční i absenční využití) celkem 124 titulů novin, časopisů a regionálních zpravodajů. Dále je průběžně doplňován fond regionálních publikací a příručkové literatury (slovníky, encyklopedie, obrazové publikace, příležitostné propagační publikace aj.).

Knihovna – studovna – má trvale v nabídce pro veřejnost i vzdělávací akce, např. základní instruktáže k používání počítače, textového editoru, Internetu, on line katalogu knihovny apod. Během roku se právě ve studovně konalo – mj. – celkem 8 instruktážních lekcí pro zájemce o tvorbu rodokmenu, které se setkaly s velkým ohlasem.

V roce 2013 uspořádala knihovna celkem 148 akcí; z toho jich 61 mělo vzdělávací charakter (např. individuální lekce základů práce s počítačem, instruktáže k použití Internetu, lekce informační výchovy pro školy, besedy o literatuře, autorech apod.). Započítány nejsou poměrně časté osobní konzultace se čtenáři, které běžně poskytuje obsluha ve výpůjčních službách (jedná se např. o názorné ukázky postupů, jak hledat v katalogu, jak využívat možnosti on line prodlužování výpůjček, rezervací apod.).

Jako kulturní akce jsou evidovány oblíbené cestopisné besedy, autorská čtení, přednášky na zajímavá témata, výstavy, výtvarné dílny).

V knihovně jsme nově pořádali malý koncert krumlovské folkové skupiny Lakomá Barka a protože to bylo pro všechny účastníky velmi příjemné setkání, chtěli bychom vždy před Vánocei Lakomou Barku do knihovny pozvat a vytvořit tradici...

Nedílnou součástí běžné činnosti (aniž se konkrétně vyказuje) jsou výstavy doporučené literatury k různým autorským výročí nebo společenským aktuálním událostem, tematické výstavy, ale také nástěnky ve všech prostorách přístupných veřejnosti.

Na základě nově navázané spolupráce s o. s. Paventia jsme uspořádali poměrně úspěšnou prodejní výstavu ručně šitých panenek pro UNICEF v prostorách Městské galerie.

Novou akcí pro veřejnost byla také prodejní výstava čtenářských rukodělných výrobků – předvánoční „bazárek“ – též v prostorách Městské galerie. Prodejem keramiky z dílny NAZARET Borovany (středisko Diakonie a misie Církve československé husitské) jsme přispěli k získání dalších potřebných prostředků pro práci s handicapovanými občany.

Naše knihovna se také v září připojila k organizacím a institucím, které napomáhali sbírkou pro nevidomé (Světluška).

Jen pro děti bylo připraveno za rok 2013 celkem 101 programů; kromě toho byly děti průběžně ještě zapojovány do dalších oblíbených soutěží.

Poosmé se uskutečnila Cesta do knihovny; jde o projekt, který si klade za cíl získávat nové čtenáře mezi dětmi z 1. tříd ZŠ, které se naučily číst. V závěru školního roku je pro tyto děti (a mohou se zúčastnit i jejich rodiče) uspořádáno slavnostní pasování na čtenáře. „Cesta do knihovny“ je mezi dětmi i pedagogy oblíbená; bohužel stále je to jen malá část dětí, které poté skutečně knihovnu pravidelně navštěvují. Mnohé „pasované“ děti si ale cestu do knihovny nacházejí později.

Ke zdařilým programům patří každoročně ten, který pracovnice dětského oddělení připravuje k celorepublikové akci Noc s Andersenem. V českokrumlovské knihovně pořádáme tzv. Podvečer s Andersenem. Připravený program bývá vždy pestrý; nechybí zajímavá soutěž, malá výtvarná dílna, pohádky a hádanky apod. Zúčastňují se ho různé věkové kategorie dětí; s těmi nejmenšími – předškolními – přicházejí i rodiče a ti akci velmi chválí. V roce 2013 knihovnice připravila tento program pod názvem Jarní kolotoč. I v roce 2013 byla vyhlášena začátkem nového školního roku již jubilejní – 10. Literární a výtvarná soutěž knihovny pro děti. Tentokrát téma znělo „V říši pohádek a fantazie“. Na tento projekt knihovna žádala o finanční podporu ve vyhlášeném ministerském programu K 21; bohužel neúspěšně. O podporu jsme poté požádali v programu podpory kultury města a získali jsme dotaci ve výši 9.000 Kč. Zaznamenána byla rekordní účast soutěžících dětí; do kategorie výtvarné přišlo 540 prací, 100 prací bylo literárních! Je to pro knihovnu velký úspěch a motivace pro pokračování v této soutěži. Stejně jako v minulých letech byly odbornou porotou (ve složení J. Čapek, K. Hrubeš a L. Kohoutková) vybrány zdařilé malířské výtvary, o literárních výsledcích rozhodovali J. Houska, M. Vítečková a V. Dušková. V prosinci byli v Prokyšově sále autoři úspěšných prací tradičně odměněni knihami a drobnými dárky. Vzhledem k začátku adventu byl program doplněn dojemným Živým betlémem (předvedly děti z MŠ TGM), pěkně zahrály a zaspívaly děti ze souboru Jitřenka. Příjemný podvečer strávilo touto akcí cca 140 návštěvníků. Jako každý předchozí rok je nainstalována v prostorách dětského oddělení a na schodišti výstava soutěžních prací a potrvá ještě do začátku února 2014.

Některé akce probíhaly v příjemném prostředí Městské galerie; např. další Podvečerník (tentokrát s panem starostou), výstava fotografií a hadrových panenek (UNICEF), kde knihovna vystavila publikace ze svého fondu (tematicky zaměřené na osvojení dítěte, pěstounskou péči apod.), předvánoční bazárek, výtvarná dílna. Prostory Městské galerie byly během roku využity také pro některé z porad knihovníků okruhu.

V období červen – srpen byla galerie pronajata zájemcům pro výtvarné výstavy; červnová se jmenovala Relaxace s paletou II, zde mohli návštěvníci vidět novou tvorbu malířů obrazů pánů I. Zetíka a J. Musila, poté – o prázdninách vyzdobila svými obrazy prostory galerie paní E. Karmazínová.

Všechny akce knihovny zde nejsou uvedeny; pravidelně jsou doplňovány www stránky knihovny, kde je možno čerpat bližší informace (viz www.knih-ck.cz), příp. vidět záběry z akcí ve fotogalerii.

4. Metodická činnost

Pracovnice oddělení regionálních služeb v naší knihovně zpracovala 50 statistických výkazů (leden 2013 – ukazatele za rok 2012) za knihovny českokrumlovského metodického obvodu. V rámci metodické pomoci obecním i městským knihovnám regionu uskutečnila celkem 226 metodických návštěv, evidováno bylo 78 konzultací.

Konkrétní fyzická pomoc byla poskytnuta při 6 aktualizacích knihovnických fondů, 5 revizích, při práci s integrovaným knihovnickým systémem, Clavius a Clavius REKS. Pro pracovníky v knihovnách bylo uskutečněno celkem 14 vzdělávacích akcí.

Za velmi přínosný lze také považovat kolektivní výjezd knihovníků (hlavně dobrovolných) po ostatních knihovnách regionu – v roce 2013 to bylo po knihovnách Zlatokorunska; knihovníci zde navazují neformální kontakty mezi sebou, předávají si pracovní zkušenosti...

V září byli pozváni do českokrumlovské knihovny všichni starostové obcí regionu (nebo jejich zástupci) jako zřizovatelé knihoven, aby vyslechli přednášku na téma standardů v knihovnické činnosti. Bohužel – účast byla mizivá; dostavili se zástupci obcí, kde zrovna problémy s knihovnou nejsou.

Rok 2013 byl pro metodiku krumlovské knihovny mimořádně významný; bylo totiž připojeno posledních 8 malých obecních knihoven k REKS (regionálnímu knihovnickému systému). K tomu byl využit ministerský dotační program VISK 3 a právě díky státní dotaci ve výši 83.000 Kč se podařilo dlouhodobý projekt automatizace knihoven v regionu dokončit.

Pokračoval rozvoj výměnných souborů knih (ve 232 souborech bylo rozvezeno celkem 16.128 svazků), konalo se 8 porad pro knihovníky z profesionálních knihoven a pro dobrovolné knihovníky regionu.

Podrobný výkaz o činnosti a hospodaření v rámci regionálních služeb je vypracováván každoročně v lednu a předáván Jihočeské vědecké knihovně v Č. Budějovicích, která zpracovává výsledky za celý kraj a komplexní výkaz předává na Jihočeský kraj.

5. Další činnost

Ředitelka

- nadále spolupracuje v Radě Souborného katalogu (SKAT – Sdružení knihoven),
- byla členkou Kulturní komise města; podle možností se zúčastňovala jednání této komise,
- přispěla svými přednáškami v Akademii 3. věku.

Pokračuje již dlouhodobá spolupráce knihovny s českokrumlovskými školami, institucemi a organizacemi (mj. Domy s pečovatelskou službou, Klub českých turistů, CPDM a ICM Č. Krumlov, rozvíjí se spolupráce s o. s. FOKUS, o. s. Paventia).

6. Porady, školení a semináře

Během roku se pracovnice českokrumlovské knihovny zúčastnily mnoha školení a seminářů, např.:

- **V Národní knihovně ČR v Praze** – školení supervisorů – program Autority, setkání uživatelů systému Clavius, setkání uživatelů SKAT, Bezbariérová

knihovna (cyklus), Sociální síť s J. Čermákem, Měření spokojenosti v knihovnách (workshop)

- **V JVK Č. Budějovice** – porady jihočeských metodiček, porady ředitelů, seminář Efektivní studium a výzkum s databází Academic Search Complete, Základy a metody kritického myšlení, Služby informačních sítí – sociální síť, Počítačová gramotnost – modul e-knihy, Bezpečný internet, seminář Quo vadis, knihovno?
- **SKIP** (Svaz knihovníků a informačních pracovníků)
 Studijní cesta Knihovny a zajímavosti Východních Čech
 Seminář Design služeb pro každý den – Praha
 Literární Šumava 2013 – dvoudenní program pro jihočeské a západočeské knihovníky se konal tentokrát v Domažlicích (práce s regionální literaturou)
 Konference Knihovny pro budoucnost – Brno
 Nový občanský zákoník – Jihlava
 České knihovny ve světle průzkumů a analýz – Ústí n. Labem
 Malé podzimní setkání knihovníků ve Velešíně
 17. knihovnická dílna – Jičín
 Knihovnický happening 2013 – zahájení Týdne knihoven 2013 – Ostrava
 Na začátku byl Andersen – seminář o programové databance pro děti – Prachatice

Jiné:

- Kolektivní návštěva Zemské výstavy
- CPDM Č. Krumlov – dvoudenní seminář Sociokulturní specifika romských dětí
- SDRUK ČR – Informační vzdělávání ve veřejných knihovnách – Prachatice
- Knihovnické sympozium (česko-rakouská spolupráce) – Prachatice
- Ekonomka knihovny absolvovala potřebná školení v rámci účetnictví, mezd apod. – Č. Budějovice, Praha)
- Všichni zaměstnanci knihovny byli proškoleni v BOZP

7. Změny ve vybavení MěK

- Viz pololetní zpráva
- Ve 2. pololetí pořízen nový počítač (v závěru roku) pro odd. dospělých (výměna za již nespolehlivý)
- Zakoupeny ruční scannery pro knihovny nově připojené k REKS (8 ks + 1 ks náhradní)

Různé

7.1 Dotace a sponzorské dary

- Zřizovatel – Město Český Krumlov – poskytl na provoz knihovny v roce 2013 celkem **4.457 tis. Kč**
- Prostředky získané od Jč kraje v roce 2013 jako dotace na výkon regionální činnosti ve výši **978 tis. Kč**
- Min. kultury ČR – dotační program Knihovna 21. století – **6 tis. Kč** jako příspěvek na nákup zvukových knih pro nevidomé a slabozraké
- Min. kultury ČR – dotační program Česká knihovna – získána česká knižní produkce ve výši **20,4 tis. Kč**
- Min. kultury ČR – dotační program VISK 3 – získána podpora ve výši **83 tis. Kč**
- Město Český Krumlov podpořilo z programu na podporu kultury Výtvarnou a literární soutěž pro děti částkou **9 tis. Kč**
- Finanční sponzorské dary: **5 tis. Kč** (MUDr. M. Divišová)

7.2 Závady a poruchy

- Občas se projevuje výpadky slabý rozvod elektřiny v budově prelatury
- Postupně dosluhují osvětlovací tělesa – hlavně ve výpůjčních prostorách, kde je nutné téměř celodenní svícení

Zapsala: K. Votřelová
Český Krumlov 22. 1. 2014